

Hulpmiddelen

laatst bijgewerkt: 20 maart 2011

Voor het kanoën op het Wad staan je naast de voorzieningen op het Wad zelf (boeien) verschillende persoonlijke hulpmiddelen ter beschikking, zoals een kompas, GPS, spot, mobieltje, marifoon, stroomkaarten en zeekaarten. In toenemende mate kan ook internet voor en tijdens de tocht gebruikt worden om actuele informatie te verkrijgen, met name over het weer op korte termijn, maar ook over de actuele golfhoogte, gemeten waterstanden, e.d. Een **spot** is een zendertje waarmee je wereldwijd je positie kunt doorgeven aan bekenden en in geval van nood aan een mondiale alarmcentrale (zie www.findmespot.eu).

Om een vooraf uitgedachte route te kunnen varen, maak je gebruik van een **kompas** en/of van de boeien. Je zet voor je van wal steekt daarom vaak eerst een kompaskoers uit. In een groep geeft de tochtleider aan welke koers de groep moet varen. Een kompas is onontbeerlijk om ook bij slecht zicht je weg te kunnen vinden.

Met een **GPS** kun je precies bepalen waar je bent, hoe hard je vaart en kun je ook zien of de kompaskoers afwijkt van de werkelijke vaarkoers bij zijstroom of zijwind. Bij mist is een GPS betrouwbaarder dan een kompas. Met een GPS waarop de vaarroute wordt weergegeven, kun je eenvoudig de geplande weg aanhouden en voorkom je zo dat je verdwaalt of het punt mist waar je naar toe wilt varen. Er zijn waterdichte GPSen, maar anders moet je zelf zorgen voor een waterdichte transparante hoezen. Zorg dat je je positie direct van je gps kunt aflezen voor het geval je hulp moet inroepen en je je positie moet doorgeven. In zo'n situatie is het vaak moeilijk het juiste scherm met je positie op te roepen.

Een **mobieltje (GSM)** heb je in ieder geval nodig om je aan te melden bij de kustwacht en om zo nodig hulp in te roepen als je geen marifoon bij je hebt. Met mobieltjes kun je vaak ook actuele informatie ophalen van internet (bijv. buienradar) of per sms doorgestuurd krijgen als je daarvoor een abonnement hebt afgesloten, bijvoorbeeld over het weer. Mobieltjes zijn kwetsbaar voor (zee)water en moeten altijd droog worden opgeborgen, maar toch onder handbereik zijn als je rekening moet houden met binnenkomende waarschuwingen. Er zijn speciale hoezen en boxen voor mobieltjes die gebruik van het mobieltje door de hoes/box heen mogelijk maken. Als je in geval van nood hulp moet inroepen, moet je een mobieltje en/of marifoon op het lichaam te hebben en niet op het dek of in een luik. Het risico bestaat anders dat je er niet bij kunt op het moment dat je mobiel of marifoon nodig hebt.

Een **marifoon** gebruik je voor noodgevallen en eventueel om te horen wat er op het Wad gebeurt en voor het actuele weerbericht op het Wad. Alleen als je een bedieningscertificaat hebt, of onder leiding van iemand met een certificaat, mag je een marifoon gebruiken. Daarvoor moet je eerst een marifoonexamen hebben afgelegd. De marifoon heeft het voordeel boven een mobieltje dat je in principe altijd bereik hebt en dat alle andere watergebruikers met een werkende marifoon je eventuele oproep ook horen en jezelf ook op de hoogte blijft van wat er op het Wad gebeurt. Voor kanoërs is het grote bezwaar echter dat het signaal door obstakels en de kromming van de aarde slechts een aantal kilometers ver reikt, doordat je als kanoër zo laag op het water zit. Een hoge golf kan het signaal dan al blokkeren.

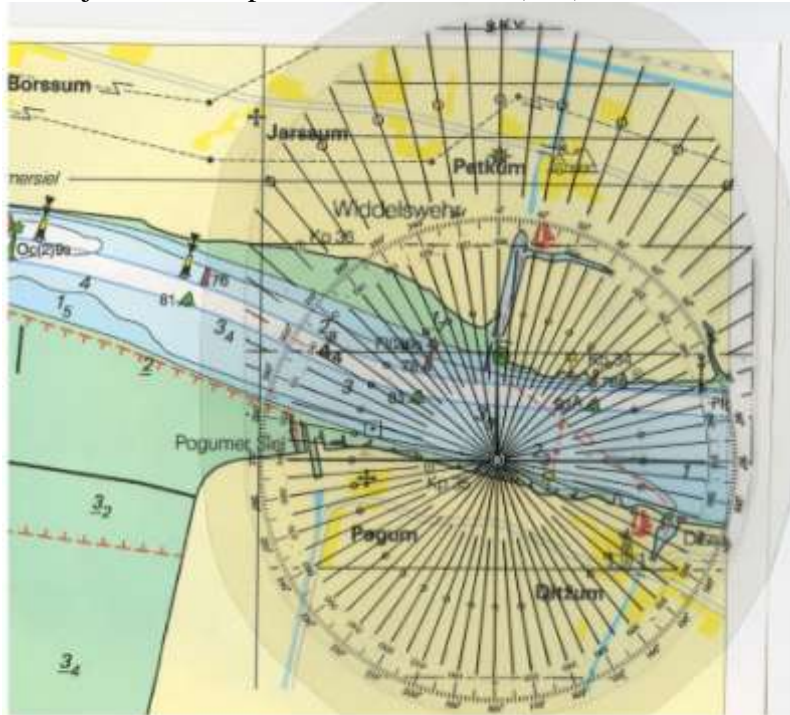
Zelfs als je gebied goed kent, maak je gebruik van een waterdichte (bijv. gelamineerde) **zeekaart** die je voor je op het dek onder elastieken hebt bevestigd. Op de kaart staan de waterdiepten, geulen en boeien aangegeven. De meeste vaarroutes op het Wad zijn gemarkeerd met boeien of prikken (stokken). De boeien zijn voorzien van een letter-cijfercode en staan met hun code op de zeekaart. Zo kun je controleren of je inderdaad bij de

juiste boei bent aangekomen.

De Dienst der Hydrografie van de Marine geeft elk voorjaar bijgewerkte edities uit van de **zeekaarten** (de 1800 serie), die via internet te bestellen zijn en bij verschillende watersportcentra te koop zijn. Daarnaast zijn er via internet digitale kaarten beschikbaar. De Waddenzee is verdeeld in twee series: het westelijk Wad (serienr 1811): Den Helder t/m Ameland en het oostelijk Wad (se-rienr. 1812): oostpunt Ameland - Just (Dld).

Bij o.a. Davids Maritiem in Delfzijl zijn zeekaarten van over de hele wereld te koop of te bestellen.

De Waddenzee is verdeeld in twee series: het westelijk Wad: Den Helder t/m Ameland en het oostelijk Wad: oostpunt Ameland - Just (Dld).

transparante plotter

Om op de kaart je koers uit te zetten en om je positie te bepalen, is het handig om een **transparante plotter** te gebruiken. Deze door Gerard Tel ontworpen plotter is handiger dan de hard plastic kaart-plottertjes met een klein kompasje, hoewel die een ingebouwd loepje hebben, wat voor brildragers wel weer handig is om de codes en getallen op de kaart te kunnen lezen. Zie op wadkanovaren.nl [Ontwerp van de transparante kaartplotter](#) voor het zelf maken van de transparante plotter. In watersportzaken is een vergelijkbare harde plotter te koop, maar die zijn voor gebruik in een kano niet

handig.

Op zee, en ook op het Wad wisselen eb en vloed elkaar om de zes uur af. Aan de hand van getijdentabellen kun je nagaan wanneer je op een bepaalde route stroom mee of tegen zult hebben en wanneer de kentering is. De tabellen zijn te koop in watersportcentra, maar zijn ook op internet te vinden. Het uitgebreidste overzicht is te vinden op deze site (zie [Laag- en hoogwatertabel](#)) met getijdengegevens voor het hele Wad van Den Helder tot aan Esbjerg in Denemarken.

Op internet is het programma [QuickTide](#) te downloaden, waarmee je de waterstanden voor een groot aantal plekken kunt opzoeken en de periode dat een bepaalde ondiepte of wantij bevaarbaar is voor een opgegeven diepgang.

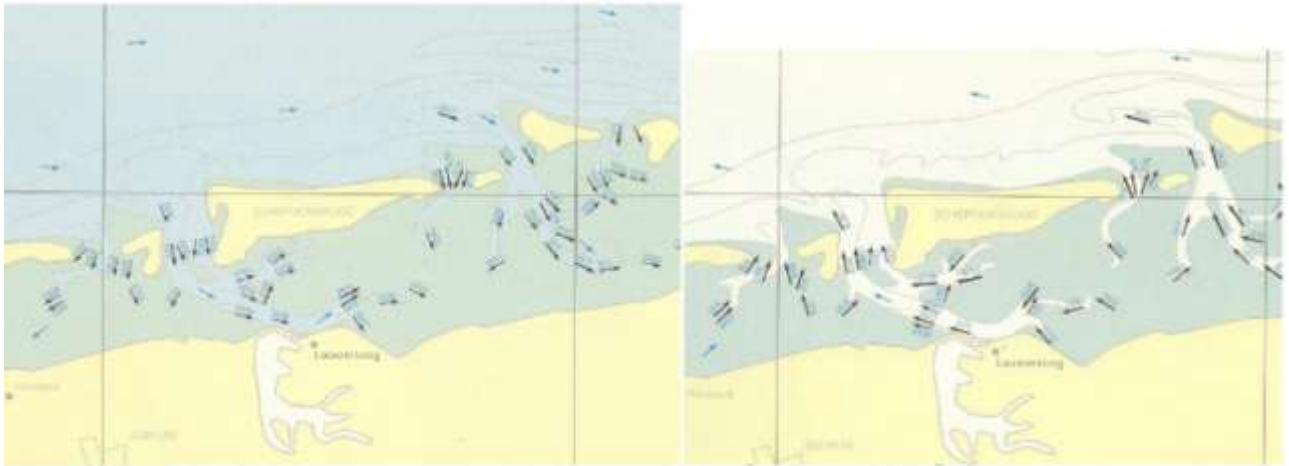
Het effect van eb en vloed wordt weergegeven in **stroomatlassen**, die per uur aangeven welke richting het water op stroomt en met welke sterkte.

Voor het oostelijke Wad gelden de tijden van hoogwater bij Delfzijl als referentietijden, voor het westelijke deel van het Wad zijn dat de hoogwatertijden bij Harlingen. Den Helder geeft nog een eigen stroomatlas uit, handig als je naar de Razende Bol of Texel wilt. Voor een stroomatlas van de Duitse wadden zie [stroomatlas Duitse Wad](#).

In combinatie met de getijdentabellen kun je zo voor elke plek - meer of minder nauwkeurig - vooraf bepalen gedurende welke periode er een afgaande ebstroom of een opkomende

vloedstroom staat.

Er zijn stroomatlassen voor de hele Europese kust verkrijgbaar.

voorbeeld stroomatlas opkomend en afgaand tij bij Schiermonnikoog

Meer om je nieuwsgierigheid te bevredigen dan noodzakelijk, is een **windmeter**. Meestal kun je aan het water, de golven en de windmolens toch al zien hoe hard het waait. Bovendien zijn goedkope windmeters vaak onbetrouwbaar. Een beter hulpmiddel voor het weer in het algemeen zijn de weerberichten van de diverse bronnen, zoals het KNMI en voor de lokale situatie de kustwacht. Zie ook [Tabel windsterkte](#)

In het hoofdstuk over [navigatie](#) vind je uitgebreide informatie over het navigeren op het Wad, het gebruik van hulpmiddelen, zoals waterkaarten, boeien, kompas, GPS, stromingsatlassen, stromingen, eb en vloed en het bepalen van actuele waterhoogtes.